

kronika

KRONIKA XVIII. TEOLOŠKO-PASTORALNOG TJEDNA

Od 26. do 29. siječnja 1988. održali smo XVIII. teološko-pastoralni tjedan za svećenike. Ove godine izabrali smo temu "Duh Sveti – Gospodin i životvorac" a povod za tu temu bijaše nam enciklika pape Ivana Pavla II. *Dominum et Vivificantem* o Duhu Svetom. Tema je dakle za Crkvu vrlo aktualna: to je, uostalom, dokazao i vrlo velik broj sudionika (njih oko 800). Uopće, primjećujemo da se broj sudionika našeg Teološko-pastoralnog tjedna već godinama drži vrlo visoko, premda se i u drugim biskupijama održavaju slični, ali regionalni tjedni.

Tjedan je otvorio ovogodišnji dekan dr. Celestin Tomić. Nakon njega prisutne su pozdravili gosti, predstavnici teoloških učilišta na hrvatskom jezičnom području (Split, Sarajevo, Đakovo, Makarska, Isusovci) i predstavnik pravoslavnog mitropolite zagrebačko-ljubljanskog protojerej gosp. Jovica Nikolić, dugogodišnji gost naših teološko-pastoralnih tjedana.

Tjednu su prisustvovali nadbiskupi Franjo kard. Kuharić, nadbiskup zagrebački; mons. Josip Pavlišić, nadbiskup riječko-senjski; mons. Marko Jozinović, nadbiskup vrhbosanski, i biskupi mons. Ćiril Kos, biskup đakovačko-srijemski; mons. Đuro Kokša, pomoćni biskup zagrebački; mons. Ante Bogetić, biskup porečko-puljski; mons. Slavomir Miklović, mons. Franjo Komarica, pomoćni biskup banjalučki. Mnogi su nam nadbiskupi i biskupi poslali pismo ili brzojav kojim su ispričali svoju nenazočnost na Tjednu: mons. Marijan Oblak, nadbiskup zadarski; mons. Antun Tamarut, nadbiskup koadjutor riječko-senjski; mons. Karmelo Zazinović, biskup krčki; mons. Ivo Gugić, biskup dubrovački; mons. Joakim Herbut, biskup skopsko-prizrenski; mons. Matiša Zvekanović, biskup subotički; mons. Pavao Žanić, biskup mostarski, i mons. Franjo Komarica, pomoćni biskup banjalučki.

Skupu je uputio brzojav i apostolski pronuncij u SFRJ mons. Gabriele Montalvo pošto je dekanu već prethodno uputio i pismo u kojem je izrazio svoje žaljenje što ove godine ne može prisustvovati ovom vrijednom skupu svećenika, to više što je lanjske godine ponio sa sobom i sačuvao zaista lijepe dojmove i doživljaje.

Teološko-pastoralnom tjednu prisustvovali su još mnogi drugi ugledni gosti, među kojima i predstavnici nekih crkvenih zajednica u Zagrebu kao dr. Josip Horak i Nella Horak-Williams, predstavnici Baptističke vjerske zajednice; Andrija Lukša, predstavnik Evangeličke vjerske zajednice u Zagrebu, i protojerej Jovica Nikolić, predstavnik episkopa Pravoslavne crkvene zajednice.

Nadalje, među gostima spominjemo i predstavnike Prvostolnog kaptola, Prebendarskog zbora, provincijale raznih crkvenih redova, poglavare Bogoslovnog i Dječaćkog sjemeništa. Tjednu je prisustvovao generalni tajnik Biskupske konferencije Jugoslavije dr. Vjekoslav Milovan.

Islamska zajednica, koju je Fakultet također pozvao da kao gost prisustvuje Tjednu, ispričala se brzojavom da se zbog mnogih zauzetosti u to vrijeme nije mogla odazvati pozivu.

S Teološko-pastoralnog tjedna sudionici su poslali brzojav rimskom biskupu papi Ivanu Pavlu II. ovog sadržaja:

"Beatissime Pater!

Octingenti sacerdotes una cum episcopis congregati in XVIII Hebdomada theologico-pastoralis a Facultate Theologica Zagradiensi praeparata litteras Vestras Dominum et Vivificantem in ambitu Anni Marialis studio subiciunt atque Vestrae Sanctitati filialis obsequii sensus patefaciunt benedictionem Apostolicam implorantes"

Na ovaj brzojav dobili su, preko svoga Velikog kancelara, iz Rima, od tajnika Vatikana, sljedeći odgovor:

"Salutationem benevolam ac piam fidelitatis testificationem ab Zagradiensis Hebdomadae Theologicae XXVIII partibus plurimis laeto quidem gratoque suscipiens animo beatissimus Pater singulos episcopos sacerdotes fideles adstantes resalutat inque laudabili Ecclesiae Magisterii studio vehementer ipsos confirmas petita simul apostolica benedictione cumula luminum caelestium roborumque pignore certo."

AUGUSTINUS CARDINALIS CASAROLI SECRETARIUS

Prvo predavanje održao je dr. Tomislav Šagi-Bunić na temu "Duh Sveti u životu i teologiji Rimokatoličke Crkve – kršćanskog Zapada". Analizirajući himan "Veni Creator Spiritus" pokazao je kako je tu izražena vjera Crkve u nazočnost i u djelovanje Duha Svetoga u Crkvi. Pokazao je zatim kako se nauka Crkve o Duhu Svetom izražavala kroz određena razdoblja kršćanskog Zapada. Prema nekim razdobljima izrekao je kritiku, jer nisu bilo dovoljno otvorena djelovanju Duha Svetoga a nisu dovoljno pažnje posvetili razvijanju nauke o Duhu. Drugi vatikanski sabor ispravio je nedostatke u zapadnoj teologiji o Duhu Svetom.

U drugom predavanju dr. Vjekoslav Bajsić izložio je temu "Pojam duha: filozofski pristup". Pojam duha kao i drugi filozofsko-teološki pojmovi kojima se još danas služimo naslijedili smo od Helena. Bajsić je analizirao pojam duha kroz povijest.

U trećem je predavanju dr. Mato Zovkić obradio temu "Duh životvorac Crkve". Stvaranjem nauke o Duhu Svetome pozabavilo se nekoliko sabora u povijesti naše Crkve, u prvom redu Nicejski i Carigradski, kojih je plod onda Nicejsko-carigradsko vjerovanje, koje još danas ispovijedamo na početku euharistije.

Dr. Adalbert Rebić govorio je o "Religioznom iskustvu Duha u Bibliji". Pokazao je kako su Duha Božjeg shvaćali u Starome zavjetu (kao vjetar, ko-

zmička sila, kao životni dah, kao duh životvorac, kao djelotvorni znak Božje nazočnosti u Izraelu, kao onaj koji se iščekuje kao dar Božji za eshatološka i mesijanska vremena) a kako u Novome zavjetu. U NZ Duh Sveti nadahnjuje evanđelja, određuje životno iskustvo mlade Crkve, vodi svakog kršćanina, postavlja Isusa Krista Sinom Božjim, ispunjava obećanje dato Abrahamu, dolazi od Boga i djeluje u zajednici.

Dr. Josip *Turčinović* izložio je u svom predavanju "Duh Sveti kao relacija: socijalna dimenzija Presvetog Trojstva" najnovije tokove u sustavnoj zapadnoj trinitarnoj spekulaciji (Scheeben, Muehlen, Siebel, Taymans, Moltmann, Boff i drugi), koja polazi od činjenice da je Bog u sebi zajednica i da se stoga trojstvena nauka s različitim svojim naglascima različito odnosi na društveni razvoj svijeta.

Drugi dan Tjedna dr. Velimir *Valjan* govorio je o "Duhu Svetom kao normi života". Naglasio je da već u Novom zavjetu norma života nije više "slovo koje ubija", nego "Duh koji oživljava". Prvi crkveni oci imali su još vrlo živu svijest o bitnoj ulozi Duha Svetoga u kršćanskom moralu koja se potom u njem sve više gubila a na Drugom je vatikanskom saboru ponovno snažno naglašena.

Dr. Alfred *Schneider* izložio je temu "Isus Krist – Pomazanik Duhom Svetim". Duh Sveti određuje identitet Isusa Krista: on nam govori tko je Isus Krist. Duh Sveti pomazuje Isusa u začeću, u krštenju, u smrti, u uskrsnuću, u uzašašću, u razdoblju Crkve.

Dr. Stjepan *Kušar* govorio je o "Djelovanju Duha Svetoga izvan Crkve". Pokazao je kako Duh premošćuje ono rastavljeno, vodi ljude k dubljem razumijevanju samih sebe, k većem zajedništvu.

Dr. Anton *Benvin* izložio je temu "Marija kao sacrarium Duha Svetoga". Benvin je pokazao kako je Marija sacrarium Duha Svetoga u predanju Latinske Crkve, kako suvremena mariologija obiluje pneumatološkim naglascima, jer Sin Božji je utjelovljen po Duhu Svetome iz Marije Djevice.

Treći dan prvo je predavanje održao dr. Vladimir *Zagorac*: govorio je o "Duhu Svetome u liturgiji". Protumačio je djelovanje Duha Svetoga u liturgiji, dotaknuvši se nekih povijesnih, teoloških i pastoralnih problema pojedinih sakramenata. Poslije njega dr. Juraj *Kolarić* obradio je temu "Odnos vlasti i karizme u Crkvi kroz povijest".

Dr. Jakov Mamić izložio je temu "Duhovski pokreti u Crkvi (fokolarini, Cursillos de cristianidad, neokatekumenat, ekumenski pokret u Taizéu, karizmatička katolička obnova, seminari za evangelizaciju Crkve itd.).

Dr. Josip *Baričević* izložio je temu "Pshilogija religioznog iskustva i prepoznavanje Duha". Konstatirao je da je prepoznavanje Duha sastavni dio vjerničkog života.

Četvrtog je dana, u petak, bila cijelo prijepodne *plenarna diskusija* o temi Tjedna. Sudionici Tjedna raspravljali su s predavačima sve do podneva, kad je dekan Fakulteta dr. Celestin *Tomić* svojom zaključnom riječi zaključio rad Tjedna. Na kraju je svoju zaključnu riječ Tjednu uputio i veliki kancelar Fakulteta uzoriti gospodin Franjo kardinal *Kuharić*, zagrebački nadbiskup.

Rad na Teološko-pastoralnom tjednu odvijao se prema sljedećem rasporedu:

Prvi dan (utorak), 26. siječnja:

8,30	Otvaranje Tjedna,
Duh Sveti u Rimokatoličkoj Crkvi,
Pojam duha: filozofski pristup,
Odmor	dekan dr. Celestin Tomić
eventualni pozdravi gostiju
dr. Tomislav Šagi-Bunić
dr. Vjekoslav Bajsić
11,00	Duh životvorac Crkve,	dr. Mato Zovkić
12,00	Koncelebracija	
15,30	Religiozno iskustvo Duha u Bibliji,
Duh Sveti kao relacija: socijalna
dimenzija Presvetog Trojstva,
Odmor	dr. Adalbert Rebić
dr. Josip Turčinović
17,30	Rasprave po radnim skupinama	

Drugi dan (srijeda), 27. siječnja:

8,30	Duh Sveti kao norma života,
Krist – Pomazanik Duhom Svetim,
Odmor	dr. Velimir Valjan
dr. Alfred Schneider
10,30	Rasprave po radnim skupinama	
12,00	Koncelebracija	
15,30	Djelovanje Duha Svetoga izvan Crkve,
Marija kao sacrarium Duha Svetoga,
Odmor	dr. Stjepan Kušan
dr. Anton Benvin
17,00	Rasprave po radnim grupama	

Treći dan (četvrtak), 28. siječnja:

8,30	Duh Sveti u liturgiji,
Odnos vlasti i karizme u Crkvi kroz
povijest,
Odmor	dr. Vladimir Zagorac
dr. Juraj Kolarić
10,30	Duhovski pokreti u Crkvi,
Rasprave po radnim skupinama	dr. Jakov Mamić
12,00	Koncelebracija	
15,30	Psihologija religioznog iskustva i
prepoznavanje Duha,
Odmor	dr. Josip Baričević
17,00	Rasprave po radnim skupinama	

Četvrti dan (petak), 29. siječnja

8,30 Plenarna diskusija o temi Tjedna

11,30 Zaključak Tjedna.

Na Tjednu je upriličena izložba s prodajom knjiga svih izdavača vjerskih knjiga i časopisa te sakralnih predmeta.

Adalbert Rebić